

İÇ KONTROL

KALİTE BİRİMİ
EĞİTİM HEMŞİRESİ
Alime KANDEMİR

Sunum Planı

- İç Kontrolün Tanımı
- İç Kontrole İlişkin Mevzuat
- İç Kontrolün Amacı
- İ Kontrolde COSO Modeli
- Kamu İç Kontrol Standartları

İç Kontrol Nedir?

- İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak;
- Faaliyetlerin **etkili, ekonomik ve verimli** yürütülmesi,
- Varlık ve kaynakların korunması,
- Muhasebe kayıtlarının **doğru ve tam olarak** tutulması,
- Mali bilgi ve yönetim sisteminin zamanında ve güvenilir üretilmesi amacıyla oluşturulan kontroller bütünüdür.

İç Kontrol Nedir?

- İç Kontrol; sadece kontrol faaliyetlerini değil,
- İdarenin organizasyon yapısını,
- İşleyişini,
- Görev yetki ve sorumluluklarını,
- Karar alma süreçlerini kapsayan
- İdarenin çalışanlarının tamamının rol aldığı dinamik bir süreçtir.
- İç Kontrol; bir amaç değil, idareyi hedeflerine ulaştırma amacı taşıyan yönetim aracıdır.
- İç Kontrol; kişiler tarafından uygulanır,
- İç Kontrol; **makul ölçüde güvence** sağlar.

İç Kontrolün Yapısı ve İşleyişi Nasıl Olmalı?

Kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemleri; harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler, ön malî kontrol ve iç denetimden oluşur.

Yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için;

- mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması,
- malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilere ve personele verilmesi,
- belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması,
- mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi,
- kapsamlı bir yönetim anlayışıyla uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması için **yöneticiler tarafından gerekli önlemler alınır.**

İç Kontrolün Amacı Nedir?

- Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini Sağlamak,
- Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini sağlamak,
- Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini sağlamak,
- Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini sağlamak,
- Varlıkların kötüye kullanılması ve israfın önlenmesi ile kayıplara karşı korunmasını sağlamak.

İç Kontrole İlişkin Mevzuat

- 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu (2003)
- İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar (2005)
- Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği (2007)
- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi (2009)
- Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Genelgesi (2013)
- Kamu İç Kontrol Rehberi (2014)

İç Kontrolde COSO Modeli

- İç Kontrol Sisteminin uluslararası kabul gören ve en iyi bilinen modeli COSO* Modeli'dir.

İngiltere – Turn Bull Modeli
Kanada – CoCo
Japonya – JSOX
ABD – COSO

- *COSO: Committee of Sponsoring Organizations, 1992, İç Kontrol Bütünleşik Çerçeve Raporu

İç Kontrolde COSO Modeli

Coso Modeli'nde İç kontrol sistemi birbiri ile ilişkili beş unsurdan meydana gelir.

Bunlar;

1. Kontrol ortamı
2. Risk değerlendirme
3. Kontrol faaliyetleri
4. Bilgi ve iletişim
5. İzleme

COSO İç Kontrol Modeli

- Sağlam bir iç kontrol sistemi için kontrol ortamı uygun bir zemin sağlar.
- Risk değerlendirme sonuçlarına göre, belirlenen kontrol faaliyetleri gerçekleştirilerek kurumun hedefleri önündeki engeller bertaraf edilir veya en aza indirilir.
- Bilgi ve iletişim kanalları kullanılarak tüm bileşenler desteklenir, yönetici ve personele gerekli bilgi sağlanır.
- Sistem, yönetim tarafından izleme yapılarak geliştirilir.

COSO PIRAMIDI

Kamu İç Kontrol Standartları

Kamu İç Kontrol Standartları, COSO modeli çerçevesinde hazırlanmıştır.

- 5 bileřen
- 18 Standart
- 79 Genel řart

Kamu İç Kontrol Standartları

Kamu İç Kontrol Standartları

I- Kontrol Ortamı Standartları

1. Etik Deęerler ve Dürüslük
 2. Misyon, Organizasyon Yapısı ve Görevler
 3. Personelin Yeterlilięi ve Performansı
 4. Yetki Devri
- olmak üzere 4 başlık altında 26 genel şarttan oluşmaktadır.

Kamu İç Kontrol Standartları

II- Risk Değerlendirme Standartları

1. Planlama ve Programlama,
2. Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi olmak üzere 2 başlık altında 9 genel şarttan oluşmaktadır.

Kamu İç Kontrol Standartları

III- Kontrol Faaliyeti Standartları

1. Kontrol stratejileri ve yöntemleri
 2. Prosedürlerin belirlenmesi ve belgelendirilmesi
 3. Görevler ayrılığı
 4. Hiyerarşik kontroller
 5. Faaliyetlerin sürekliliđi
 6. Bilgi sistemleri kontrolleri
- olmak üzere 6 başlık altında 17 genel şarttan oluşmaktadır.

Kamu İç Kontrol Standartları

IV- Bilgi ve İletişim Standartları

- 1.Bilgi ve iletişim
- 2.Raporlama
- 3.Kayıt ve dosyalama sistemi
- 4.Hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirilmesi olmak üzere 4 başlık altında 20 genel şarttan oluşmaktadır.

Kamu İç Kontrol Standartları

V- İzleme Standartları;

1. İç kontrolün deęerlendirilmesi

2. İç denetim

olmak üzere 2 başlık altında 7 genel şarttan oluşmaktadır.

İç Kontrol Sisteminde Rol ve Sorumluluklar

- İç kontrol **yönetimin** sorumluluğuna dayanan bir modeldir.
- İyi bir iç kontrol sistemi kurma ve işleyişini sağlama sorumluluğu kamu idarelerinin **üst yöneticileri** ile diğer yöneticilerine aittir.
- İç kontrolden; rolleri farklı olmak üzere, idarenin **bütün yönetim kademeleri ve personeli** sorumludur.

İç Kontrol Sisteminin Kurumlara Sağladığı Faydalar

- Yönetimi dış denetime hazır kılar, hesap verebilirliği güçlendirir
- Yeni yönetici ve personelin adaptasyon ve verim alınabilme süresini kısaltır
- Kurumsallaşmayı ve kurumsal yönetimi güçlendirir
- Risklerin kayıp gerçekleşmeden önlenmesini sağlar
- Kurum genelinde görev ve sorumlulukları netleştirir
- İş akışlarını ve iş yapışını standardize eder, uygulamaları standartlara bağlar
- Üst yönetimin kurum performansını izlemesini ve düşük performansın nedenlerini sorgulamasını sağlar.

KAYNAKLAR

- <https://ickontrol.saglik.gov.tr/Files/FK/%C4%B0%C3%A7%20Kontrol%202019.pdf>